

Классы: 5-а класс

Сабактын темасы: Спорт менен машыгабыз.

Сабактын максаты:

а) Билим берүүчү максаты: Окуучулар дүйнөлүк жана улуттук спорт оюндары жөнүндө түшүнүк алат. Алардын келип чыгуу тарыхы менен таанышышат.

б) Өнүктүрүүчүлүк максаты: Ой жүгүртүүгө, тапкычтыкка көнүгүшөт жана сөз байлыктары өсөт.

в) Тарбия берүүчүлүк максаты: Спорт оюндарын сактоого жана улуттук кыргыз оюндарын баалоого, сүйүүгө тарбияланышат.

Сабактын тиби: Жаңы теманы өздөштүрүү.

Сабактын формасы: Тайпа менен иштөө.

Сабактын жабдылышы: спорт оюндары жөнүндө түстүү сүрөттөр, окуу китеби, батман.

Сабактын жүрүшү:

1. Саламдашуу.
2. Окуучулардын катышуусун текшерүү.
3. Жагымдуу маанай түзүү.
4. «Алтын эрежени» сактоо.
5. Үй тапшырманы суроо.
6. Жаңы теманы түшүндүрүү.
7. Теманын алкагында интеллектуалдык оюн.
8. Бышыктоо.
9. Жыйынтыктоо.
10. Үйгө тапшырма.

Мугалим:

- Саламатсыңарбы, балдар! Бүгүн сабакта ким жок? (Окуучулардын сабакка катышуусун текшерүү).
- Келгиле, жагымдуу маанай түзүп алалык. (Окуучулар бири- бирине жакшы, жагымдуу сөздөрдү айтышат).

Мугалим:

- «Алтын эрежени» эске салып алалык. (Окуучулар «Алтын эрежени» айтышат).
- Үй тапшырмаңарды ачып койгула, дептериңерди бир сыйра карап чыгайын.

- Сабакты баштаардан мурда бүгүн биз силер менен эки тайпага бөлүнүп алалы. Топ менен кеңешип, атын коюп, жактап бергиле.

(Окуучулар топтун атын өздөрү коюшат).

Мугалим:

- Балдар, бүгүн биздин баалоо системабыз бир аз башкача болот. Силер топ менен иштеп, балл топтойсуңар. Ошондуктан, чамдагыла! Мен силерге теманы бир сыйра түшүндүргөн соң, интеллектуалдык оюн ойнойбуз. Бүгүн сабактын жүрүшү күндөгүдөн башкача түрдө өтмөкчү.

Жаңы тема: Спорт менен машыгабыз.

Мугалим:

Спорт - ар кандай дене тарбиялык көнүгүүлөр боюнча окуу-машыгууну жана мелдештерди уюштуруу жана өткөрүү системасы. Спорт адамдын ден соолугун чыңдоо, мелдеште жогорку көрсөткүчкө жана жеңишке жетүү максатын көздөйт; дене тарбиянын негизги бөлүгү. Спорттун ар кандай түрлөрү, оюндары, коомдору, комитеттери бар. Спорт — атайын дене тарбиялык көнүгүүлөр боюнча окуу-машыгууну жана мелдештерди уюштуруу, өткөрүү системасы. Спорт мелдешүү, жеңүү, эң жогорку спорттук

жетишкендиктер — рекорддорго жетишүү максатын көздөйт. Советтик спорт ар бир кишинин ар тараптан өнүгүүсүн, ден соолукту чындоону камсыз кылат жана өзүнүн массалуулугу менен мүнөздөлөт. Спорттук мелдештерге жана машыгууларга катышуу ден соолукту чындоо, бош убакытты максаттуу пайдалануунун эң мыкты шарттарынын бири. Спорт чечкиндүүлүк, туруктуулук, тартиптүүлүк, коллективди сүйүү, жеңишке умтула билүү жана башкалар баалуу сапаттарды өнүктүрөт.

Спорт оюндары (бадминтон, баскетбол, волейбол, футбол, кол тобу, хоккей жана башкалар) организмге ар тараптуу таасир тийгизет.

Илгерки Кытайда биздин заманга чейин 4000 миң жыл мурун гимнастикага окшош спорт түрү бар экени далилденген. Бирок, азыркы биз билген спорт жана спорттун түрлөрү кийин эле пайда болуп, ар кандай мелдештер уюштурулуп келе жатат. Спорт мелдеш, атаандаштык катары гана эмес адам баласынын ден соолугун чындоодо эң башкы ролду ойноорун билишибиз керек. Анткени, спорт аркылуу адам баласы ден соолугун чындап, каарылыка чейин оорубай, узун өмүр сүрүүнүн жолдорунун бири. Ошондуктан дээрлик баардык өлкөлөрдө спорт менен машыгуу улуттук деңгээлге көтөрүлгөн. Кыргыз элинде илгертеден баштап эле спортко өзгөчө көңүл бурушчу. Анткени, көчмөн калк болгондуктан жана ар кандай согушка даяр болуш үчүн кыргыздын эр азаматтары спорттун ар кандай түрлөрү менен машыккан. Мисалы, улуттук каада-салттагы спорттук оюндар: балбан күрөш, эр сайыш, жамбы атмай, эр оодарыш, ат чабыш, улак тартыш жана стратегиялык маанидеги оюндар: ордо, тогуз коргоол, чатыраш. Азыркы спорттун түрлөрү Кыргызстанда Совет бийлиги орногондон кийин өнүгүп баштаган. Эгемендүүлүктү алгандан кийин өзүбүздүн спортчуларыбыз Кыргызстандын желегин желбиретишип, ар кандай мелдештерде жакшы жыйынтыктарга жетишишкен.

Доскага илинген спорттун түрлөрү жөнүндө түшүндүрүп берүү.

Окуучулар менен суроо – жооп.

Теманын алкагында интеллектуалдык оюн өткөрүү.

Категория 1: Дүйнөлүк спорт оюндары .

10 баллдык суроо:

Олимпиада оюндарында символ боюнча канча шакекче болушу керек?

Жообу: 5

20 баллдык суроо:

А сенин тайпанда бийчи барбы? Бийлеп бербейсинерби!?

(бул жерде атайын маанай жаратуу үчүн ушундай тапшырма кошулган)

30 баллдык суроо:

Спортчулар бул спорттун түрүндө ак костюм, темир торлуу бет кап жана атайын мээлей кийишкен экен. Ал оюн...

Жообу: Фехтование

40 баллдык суроо:

Туштук Кореянын улуттук спорту?

Жообу: таеквондо

Категория 2: Логикалык суроолор.

10 баллдык суроо:

Адам анын иштегенин каалайт. Бирок, иштеген кезде ачууланып өчүрүүгө шашылат.

Жообу: Будильник

20 баллдык суроо:

Мараттын 15 кою бар эле. Он төртүнөн башкасынын баары өлүп калды. Маратта канча кой калды?

Жообу: 14

30 баллдык суроо:

4 сүрөт 1 сөз. Бул кайсы оюн.

Жообу : Ак чөлмөк.

40 баллдык суроо:

2 литр сүттү 1 литр банкага кантип батыруу керек?

Жообу: кечке чейин кайнатуу керек.

Категория 3.Кыргыз оюндары:

10 баллдык суроо:

«Кыз куумай» оюнунун сүрөтү көрсөтүлөт.

20 баллдык суроо:

Көкбөрү оюнундагы улак ташталып, упай кирүүчү жердин аты?

Жообу: тайказан

30 баллдык суроо:

Эрежеге ылайык бул оюнда бодонун сөөгү, сырдалган жыгачтар колдонулат экен.

Жообу: Ак чөлмөк.

40 баллдык суроо:

Мекенибиз – Кыргызстан.

Кыргызстан жөнүндө ырдап бер.

Бышыктоо:

«Окуучулар бул сабактан эмне ала алды, билбеген маалыматтар менен тааныша алыштыбы?» деген суроолорго жооп суроо.

(Ар бир каалаган окуучу жооп берет)

Алган баллдарын кошуп, уткан команданы куттуктоо жана баа коюп берүү.

Жыйынтыктоо :

Мугалим :

- Мына балдар, бүгүн биз силер менен ачык сабагыбызды спорт оюндарынын түрлөрү жөнүндө өттүк. Баарынарга сабак кызыктуу болду деген ишеничтемин. Биздин кыргыз улуттук оюндарыбызды аны менен бирге дүйнөлүк спорт оюндарын да ар дайым биле жүрөсүңөр деп ойлойм.

Үйгө тапшырма: «Спорттун биздин жашообуздагы мааниси» деген темада эссе жазып келүү.